

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 2 (5851)
5.
JANVĀRIS.
CETURTDIENA,
1989. GADS
Maksa 3 kap.

Reāla tautas griba

Vēlēšanu kampaņa sasniegusi svarīgu posmu — deputātu korpusa izveidošanu. PSRS tautas deputātu kandidātu izvirzīšana no teritoriālajiem un nacionāli teritoriālajiem apgabaliem sākas 26. decembrī. Tiesības izvirzīt visautoritatīvākos un visaktīvākos cīnītājus par pārbūvi un sabiedrības revolucionāro atjaunošanu dotas darba kolektīvu un karaspēka daļu sapulcēm (konferencēm), kā arī vēlētajū sapulcēm dzīvesvietās.

Tikai no vēlētajiem ir atkarīgs, vai kandidāturu apspriešanas gaitā tiks visā pilnībā ievērotas katra apgabala specifiskās plašu tautas slāņu intereses un izteikti dažādi viedokļi. Ir svarīgi sarīkot diskusiju lietišķi un objektīvi, precīzi argumentēt kandidātu stiprās un vājās puses. Patlaban pirmām kārtām tiek vērtēti nevis amati un līdzšinējie nopelni, bet gan konkrētie darbi. Ir skaidrs, ka prioritāte tiks dota personībām — cilvēkiem, kam piemīt nepieciešamās politiskās īpašības, patstāvīga domāšana un valsts darbinieka spējas, tādiem, kas prot aizstāvēt tautas intereses jebkurā situācijā.

Valsts varas orgānu veidošana radīs daudz kas jauns. Piemēram, radīti apstākļi neierobežota pretendentu skaita izvirzīšanai, un tāpat arī to savstarpējai konkurencei. Jebkurš sapulces dalībnieks var izvirzīt apspriešanai jebkuru kandidāturu. Arī savu. Potenciālajam kandidātam

ir tiesības runāt, izskaidrot savu nostāju. Par izvirzītu viņu uzskatīs tad, ja viņu atbalstīs vairāk nekā puse sapulces dalībnieku. Vai balsošana būs atklāta vai aizklāta — to nosaka pati sapulce.

Likumā par PSRS tautas deputātu vēlēšanām paskaidrots, ka par kandidātiem parasti tiek izvirzīti pilsoņi, kas strādā vai dzīvo: ievēlot kandidātus no teritoriālajiem vēlēšanu apgabaliem — attiecīgā apgabala teritorijā; ievēlot kandidātu no nacionāli teritoriālajiem apgabaliem — attiecīgās savienotās vai autonomās republikas, autonomā apgabala vai autonomā apvidus teritorijā.

Apgabalos jāievēl 1500 PSRS tautas deputāti (vēl 750 mandātus savā starpā sadalīs sabiedriskās organizācijas). Viena no pašreizējās vēlēšanu kampaņas svarīgākajām iezīmēm ir tas, ka paveras perspektīva reāli iesaistīt miljoniem padomju cilvēku aktīvā politiskajā procesā, radīti apstākļi efektīvai vēlētajū gribas izpaušmei un PSRS augstākā valsts varas orgāna izveidošanai uz kvalitatīvi jauna pamata saskaņā ar partijas XIX Vissavienības konferences norādījumiem. Gaidāmās PSRS tautas deputātu vēlēšanas, kas nepāšaubāmi ir ļoti svarīgs sabiedriski politisks notikums, veicinās visu padomju sabiedrības spēku konsolidāciju cīņā par tās atjaunošanos un pārbūvi.

TASS

Aizritejis vēl viens sprauga darba gads. K. Marksa kolhozā no autovadītājiem viscākākais bijis Jāzeps Mainulis (attēlā). Pa gadu viņš nobraucis 40 tūk-

stošus kilometru, plānoti bija 29 tūkstoši kilometru.

Jāzeps Mainulis galvenais darbs — nogādāt lopus uz Daugavpils gaļas kombinātu. Pro-

ams, viņš dodas arī citos reisos. Vārdu sakot, brauc visur, kur vajag. Viņam uzticēta automašīna kalpo jau divpadsmit gadus. J. SILICKA foto

Aicinājums visiem rajona darbaļaužu kolektīviem, intelligenci, komunistiem, komjauniešiem

Kā visā republikā, tā arī mūsu rajonā ir sākusies PSRS tautas deputātu kandidātu izvirzīšana.

Jaunā sasaukuma deputātiem nāksies darboties apstākļos, kas ievērojami atšķirsies no agrāk pierastajiem, kad, kā izteicies pašreizējais PSRS Augstākās Padomes deputāts no mūsu rajona — Romualds Kavinskis, deputātu loma bija reducēta vienīgi uz nobalsošanu, kad tauta pārsvarā atbalstīja, īpaši neiedziļinoties notiekošā būtībā.

Pašlaik mūsu valstī un republikā notiekošais pārbūves process prasīs no deputātiem īpašu atbil-

dību, zināšanas, prasmi domāt dialektiski. Vairg nepietiek būt tikai labam vai teicamam speciālistam savā profesijā. Deputātam būs jābūt spējīgam aizstāvēt republikas un tās pamatiedzīvotāju intereses apstākļos, kad vēl spēcīgi ir atklātie un maskētie pārbūves pretinieku spēki, kad vēl iespējami stalinisma un brežņevisma recidīvi. Tāpēc deputāta pienākumi prasīs ne tikai plašas zināšanas visdažādākajās dzīves jomās, bet arī — pilsonisko drosmi, spēju runāt un pārliecināt visplašāko auditoriju.

Izejot no iepriekš teiktā, mēs nevaram piekrist koncepcijai, ka

deputātiem obligāti jāpārstāv mūsu rajons.

Izvirzot deputātu kandidātus, nebūsim egoistiski sava rajona lokālpatrioti un izvirzīsim tos republikas pilsoņus, kas savā praktiskajā darbībā jau ir pierādījuši savas spējas darboties visarēžītākajās situācijās, ieguvuši cieņu republikas iedzīvotāju vidū. Nekādā ziņā nedrīkst pieļaut tādu cilvēku izvirzīšanu, kas sava uzņēmuma, resora vai administratīvā aparāta intereses nostāda pret republikas un tautas interesēm.

Atcerēsimies, ka mūsu vēlētie deputāti pārstāvēs ne Preiļu ra-

jonu, bet Latvijas republiku. Apzināsimies, ka jaunajiem PSRS tautas deputātiem no Latvijas PSR pirmām kārtām būs jāaizstāv republikas un tās pamatiedzīvotāju intereses, tādējādi aizstāvot arī mūsu — Preiļu rajonu un tā iedzīvotāju intereses.

Likums pielauj iespēju izvirzīt par deputāta kandidātu jebkuru republikas iedzīvotāju. Izmantosim tādu iespēju, lai par PSRS tautas deputātiem kļūst šim atbildīgajam postenim, visatbilstošākie mūsu republikas pilsoņi.

LTF PREIĻU NODAĻA

Komjaunatnes aktīva zināšanai

27. janvārī komjaunatnes rajona komitejā notiks plēnums par rajona komjaunatnes organizācijas darbības programmu.

Tiek aicināti visi, kuriem ir konkrēti priekšlikumi, idejas komjaunatnes darbības izmaiņām.

Pēc precīzākas informācijas griezties komjaunatnes rajona komitejā.

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc RARA dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govs decembra III dekadē (kg)	+ ar salīdz. ar iepriekšējo dekadē (kg)	1987. g. (kg) to pašu laiku + salīdz. ar
-------------	--	---	--

«Krasnij Oktjabrj»	11,3	+0,3	-1,8
Leņina	9,9	+0,7	-1,1
Aglonas p. s.	8,4	+0,1	+0,3
«Sarkanā ausma»	8,4	+0,1	+0,3
M. Gorkija	8,0	+0,6	—
«Jersika»	7,5	+0,1	-0,2
«Zelta vārpa»	7,4	-0,1	-0,6
«Nākoņe»	7,2	—	-1,2
Raiņa	7,1	+0,1	-0,7
Kirova	6,9	-0,4	-0,8
«Silukalns»	6,3	+0,2	-0,3
St. vorova	6,3	-0,1	-0,5
Ruņonas p. s.	6,3	—	-1,6
Dzeržinska	6,0	-0,1	-0,3
Oškaina	5,9	+0,1	-1,2
Rudzātu p. s.	5,8	+0,1	-0,4
«Vārkava»	5,8	-0,2	-0,6
«Dzintars»	5,7	—	-1,5
K. Marksa	5,4	+0,1	-1,5
«Dubna»	5,2	+0,2	-0,7
RAJONA	7,2	+0,1	-0,8

Darbs pašu komjauniešu vērtējumā

27. decembrī notika komjaunatnes rajona komitejas biroja sēde, kurā izskatīja jautājumu par 1988. gada pārskata un vēlēšanu sapulču rezultātiem komjaunatnes pirmorganizācijās.

Kopumā sapulces notika lietišķuma atmosfērā. Komjaunieši mēģina rast ceļu darba uzlabošanai, kaut arī ļoti daudzi paliek tikai pasīvu vērotāju lomā.

Cetrās komjaunatnes pirmorganizācijās («Lauktechnikā», 24. CRBP, Oškaina kolhozā, kolhozā «Nākotne») komjaunatnes darbs novērtēts ar «neapmierinoši».

No 63 komjaunatnes pirmorganizācijām 42 ievēlēti jauni komjaunatnes sekretāri.

Sapulcēs tika izteikti gan priekšlikumi, gan kritiskas piezīmes. Daudz tika runāts par komjaunatnes uzdevumiem,

programmu, par komjaunatnes organizāciju patstāvību. Izskanēja doma beidzot atrisināt jautājumu par jauniešu atpūtas vietām — kafejnīcām Preiļos un Līvānos.

Biroja sēdē tika apstiprināts komjaunatnes rajona komitejas darba plāns 1989. gadam.

Iesaistoties PSRS tautas deputātu kandidātu izvirzīšanā, no Preiļu rajona komjaunatnes organizācijas izvirzīts Latvijas LKJS CK sekretārs JĀNIS URBANOVICS.

I. JOKSTE,

Latvijas LKJS rajona komitejas organizatoriskā darba nodaļas vadītāja vietas izpildītāja

PREIĻU RAJONA KARA KOMISĀRA

PAVĒLE № 255

1988. gada 29. decembrī Preiļos

PAR PILSONU REĢISTRĀCIJU IESAUKŠANAS PUNKTĀ

1. §

Pamatojoties uz PSRS Likumu «Par vispārējo karaklausību», laikā no 1989. gada 9. janvāra līdz 30. martam tiek paziņota 1972. gadā dzimušo pilsoņu reģistrācija Latvijas PSR Preiļu rajona iesaukšanas punktā.

2. §

Uz reģistrāciju jāierodas pašārstīgi vai pagaidām Preiļu rajona teritorijā dzīvojošiem jauniešiem, kuri dzimuši 1972. gadā, kā arī visiem vecāko gadagājumu pilsoņiem, kas nav iepriekš reģistrējušies.

3. §

Uz reģistrāciju jāierodas pēc šādas adreses: Preiļos, 1. Maija ielā 7 stundā un dienā, kā arī ar dokumentiem, kas norādīti personālā pavēstē.

Pilsoņiem, kuri kaut kāda iemesla dēļ nav saņēmuši pavēsti, jāierodas rajona kara komisariātā 1989. gada 23. janvārī.

Saskaņā ar PSRS Likumu «Par vispārējo karaklausību» uzņēmumu, iestāžu, kolhožu un mācību iestāžu administrācijai jāpiešķir pilsoņiem, kuri tiek reģistrēti iesaukšanas punktā, atvaļinājums uz laiku, kas nepieciešams reģistrācijas nokārtošanai, kā arī administrācija atbild par viņu savlaicīgu ierašanos rajona kara komisariātā.

Preiļu rajona kara komisārs apakšpulkvēdis V. SUPRUNS

o pieredzes

Sabiedriskās kārtības sardzē — strādnieki

Savā žurnālistes darbā man ne reizi vien nācies tikties un sarunāties ar tiem cilvēkiem, kuri vakaros, pēc nostrādātās maiņas steidz pildīt jaunu pienākumu — stājas sabiedriskās kārtības sardzē. Ir gadījies dzirdēt arī šādu viedokli: sak, agrāk tad gan bija vismaz par ko dežurēt — pie-līka trīs dienas pie atvaļinājuma — bet tagad... Godīgi sakot, man zuda jebkāda profesionāla interese par kārtības sargu, kurš teica šos vārdus. Nē, nē, es nerunāšu skaistus vārdus par pienākuma apziņu, pilsonisko pozīciju un tā tālāk. Teikšu ko citu: cilvēkam vai nu ir iekšēja nepieciešamība darīt savu pilsetu labāku, vai arī šādas vēlēšanas nav. Trešais variants nemēdz būt.

Šī iekšējā nepieciešamība koncentrējusies tai skaitā arī brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienībās, kuru pastāvēšanas 30 gadu jubileju atzīmēsim šogad.

Sodien pastāstīšu par vienu no tām — kaut vai par spīti skeptiķiem, kuri uzskata, ka tādi grupējumi kā brīvprātīgo kārtības sargu vienības savu laiku jau pārdzīvojuši. Gluži tā nu tas nav. To jums apliecinās jebkurš no 50 Līvānu stikla fabrikas kārtības sargiem. Tai skaitā arī viņu ilggadējais komandieris, brīvprātīgo tautas kārtības sargu pilsētas un rajona štāba loceklis Teodors Steinbergs.

Tā ir sanācis, ka šī sabiedriskā slodze viņam pacietīgi jānes ne vienu gadu desmitu vien — jau kopš tiem laikiem, kad strādāja eksperimentālajā biokīmiskajā rūpnīcā. Tādēļ T. Steinbergs vislabāk var salīdzināt šodienas brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienības ar «toreizējām».

Kam par labu nosvērsies svāru kauss? Viennozīmīga atbilde šajā gadījumā nav iespējama. Jā, nevar noliegt sešdesmito gadu entuziasmu, kad pār cilvēkiem valdīja īsais vārdiņš «vajag». Taču — nenoliegsi arī ko citu: vakaros kārtības sargi nereti «atsēdēja» dežūras, spēlējot kārtis vai «sildoties» ar dzērieniem, kas oda ne jau pēc limonādes. Sodien entuziasms apšicis, it īpaši pēc tam, kad atcēla to triju brīvo dienu likumu, toties vairāk kļuvis lietiskuma, praktiskuma. Un vēl — ar siltuma uzturēšanai sarūpētiem stimulatoriem dežūras postenī labāk nerādīties vispār.

Starp citu, stikla fabrikas kārtības sargi par zaudēto iespēju pagarināt atvaļinājumu īpaši nezūdās. Kvantitatīve šeit beidzot pāraugusi kvalitātē, kārtības sargu vienība skaitliski samazinājusies par divām trešdaļām, toties tajā palikuši paši uzticamākie cilvēki. Un uzņēmums nežēlo līdzekļus šo biedru stimulēšanai:

divreiz gadā viņi saņem naudas prēmijas (neskaitot balvas, kuras pasniedz tradicionālajos brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienību salidojumos), bezmaksas tūrisma ceļazīmes, ekskursijas. Vārdus sakot, stimulu vairāk nekā pietiekami. Vajadzīgs tikai darbs.

Sprīžot pēc tā, cik bieži salidojumos min Līvānu stikla fabrikas kārtības sargu vienību un tās komandiera uzvārdu, ir skaidrs, ka bezdarbību šiem vīriem pārņem nedrīkst. Tas tieši: 4 reizes mēnesī (avansu un algas dienās) kārtības sargi dežurē uzņēmumā, trīs reizes — palīdz Valsts autoinspekcijai, 5 dienas mēnesī sargā sabiedrisko kārtību pilsētā. Tad vēl ir divas operatīvās komjauniešu kārtības sargu vienības dienas un viena profilakses diena. Ja tam visam klāt vēl pieskaita sociālistiskā īpašuma izlaupišanas apkarošanas reidus uzņēmumā, kopsummā rodas solīds dežūru skaits. Kāds droši vien šaubīsies: vai tas maz fiziski iespējams? Izrādās, ir gan iespējams. Nu jau ilgu gadu Līvānu stikla fabrikas kārtības sargiem nav citu grēku kā vienīgi dažas nokavētas dežūras vai posteņos. Tā ka šajā ziņā starp pārējo rajona rūpniecības uzņēmumu kārtības sargu vienībām stiklinieka vīriem līdera pozīcijas ir nodrošinātas.

Kārtības sargu vienības darbības diapazons ir visai plašs. Jāveic gan reidi uzņēmumā (to rezultātā tikai pagājušajā gadā vien aizturēti 14 iereibuši cilvēki), gan pasu režīma pārbaudes, un, protams, gan kājām, gan «mehānizēti» jāpatulē pa pilsētu. Visvairāk dežūrdienā pagājušajā gadā (skaitot no maija) savākuši mašīnisti V. Mališevs un A. Kauliņš, regulētājs S. Sesopalovs, mūrnieks A. Mniško, stikla vārtētājs A. Naumenko un citi — kādi desmit cilvēki.

Uzņēmuma vienībai raksturīgs tas, ka tās darbā uz vienādiem noteikumiem piedalās kā ierindas strādnieki, tā arī vidēja posma komandieri un uzņēmuma vadītāji. Pie tam iezīmējusies šāda sakarība: tur, kur paraugu rāda vadītājs, arī ierindas biedru aktivitāte ir vajadzīgajā līmenī. Un otrādi. Nav nekā nosodāma arī tajā faktā, ka brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienību vada nevis uzņēmuma direktors, kā tas parasti pieņemts, bet gan tecirkņa vecākais meistars. Tāpat kā nav nekāds lielais grēks arī tas, ka pats komandieris patruļās iziet nedaudz retāk nekā citi kārtības sargi. Viņa pienākums galu galā ir organizēt darbu tā, lai būtu labs galaiznākums.

— Esmu bieži domājis, kā īsti nosaka kārtības sarga statusu. Taču ne jau tas trīs pie atvaļinājuma pieliktās dienas. Ja reiz esi kārtības sargs, tev jāreda orielszīme vienmēr un visur. Mums turpretī, nav ko slēpt, reizēm nākas izskaidroties arī ar pašu biedriem. Kāds tur vairstatuss, kāda autoritāte! Arī cilvēki ir dažādi: ja tu izvadi no uzņēmuma vērtiem žūpu, tad aizstāv ne jau tevi, bet to otro, — saka Teodors Steinbergs.

Protams, to apzināties ir rūgti. Un tomēr cilvēki tic stiklinieka kārtības sargiem. Citādi taču nakts vidū nezvanītu vienības komandierim: palīdziet, huļģāni! Izsit logus skolas ēkai! Un komanda atsauca uz trauksmes signālu un izdara visu, kas tās spēkos. Lūk, tādēļ cilvēki viņiem uzticas.

I. KORŌLOVA

ATTELĀ: T. Steinbergs (centrā) ar brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienības aktīvistiem V. Mališevu (no kreisās) un A. Mniško.

J. SILICKA foto

Rūpnīcas neparastā produkcija

Kirsanovas sausā vājpiena rūpnīcas strādniekus reti kad var ieraudzīt pilsētas veikalošā rindā pēc gaļas vai desām. Arī uz tirgu viņi dodas reti. Pirms trim gadiem ar tautas būves metodi pie rūpnīcas uzcelta cūku ferma (ar 400 vietām) ir ieguvums ne tikai šī uzņēmuma kolektīvam, bet arī visai pilsētai.

80 kilogrami gaļas gadā, reķinot uz vienu strādājošo — tās ir fermas darba rezultāts. Tas ir krītieņi vīrs vidējā līmeņa, kāds apgabalā pastāv apgādē ar gaļas produktiem. Rūpnīca radusi iespēju nodot daļu saražotās gaļas pilsētas tirdzniecības tīklam apmaiņā pret sulām, garšvielām un putrainiem, kas vajadzīgi rūpnīcas ēdīnai un bērnuārzam. Katru mēnesi daļu cūkgaļas vež uz gaļas kombinātu, kur pretī saņem desas.

— Ferma ir strādnieku kolektīva darba rezultāts, — saka rūpnīcas direktors J. Baturovs. — Cilvēki paši savām acīm pierādījuši, ka viņu konkrētais ieguldījums kopējā lietā var uzlabot situāciju.

Šāda pārliecība rūpnīcas strādniekiem neradās pēkšņi. Arī viņiem, tāpat kā pārējiem Kirsanovas iedzīvotājiem darīja rūpes vietējo pārtikas veikalu tukšs plauktis. Arī rūpnīcas ēdīnā, kura gaļu saņēma no pilsētas tirdzniecības tīkla trūcīgajiem fondiem, stāvoklis nebija daudz labāks. Pamēģināja noslēgt ar kolhoziekiem līgumu par gaļas lošu nobarošanu rūpnīcas vajadzībām, taču pēc tam, uzlūkojot piecīmiņu skaitļus, kas izteica zaudējumus, vispār zuda jebkāda apetīte.

Tad arī nolēma: cels paši savu fermu. Arodbiedrība ievāca vērtīgu informāciju: proti, netālu aiz pilsētas stāvēt pamestas kādreizējās kolhoza ēkas. Tas navēnu neizbrīnīja: Kirsanovas rajona pēdējos gados iedzīvotāji atstājuši jau kādu trešo daļu no visām 180 aodzīvotajām vietām. Kolektīva lūgumu kolhozs aomierināja — atdeva gan šīs ēkas, gan piedevām aptuveni 100 hektārus atmatas. Aizvadītajā sezonā auzu, kviešu un rudzu sējumus šeit devuši diezgan labu ražu. Būs ar ko barot lopus. Labs atspāids ir arī rūpnīcas pamatražošanas atkritumi — vājpiena sūkalas. Nākamgad strādnieki nolēmuši uzbūvēt putnu fermu, kurā varētu izmitināt 2 tūkstošus dējējvistu un 80 pīlu.

TASS korespondents
Tambovas apgabals

UZMANĪBU:
INTERESANTA PIEREDZE

Mājas fermas

Aitkopība, kuru nemelnzemes augšņu rajonos pieskaita pie nerentablajām nozarēm, Augšvolgas kolhozā «Zarja» kļuvis interesīga. Peļņu šeit ieguva vienkārši: visus jērus nodeva nobarošanai lauku ģimenēm.

Lai arī kā saimniecībā centās, tomēr zīdāmā izsargāt jērus no krišanas nespēja. Tādēļ arī nolēma tos realizēt kolhoziekiem. Noteikumi bija šādi: kolhozieki pērk jērus, maksājot divus rubļus par dzīvsvāra kilogramu, nobaro tos, bet pēc tam par daudz augstāku cenu pārdod saimniecībai, bet tā savukārt — valstij. Pateicoties šai praksei, jau pirmajā gadā aitkopība deva saimniecībai «Zarja» 11 tūkstošus rubļu lielu peļņu, bet vēlākajos gados — jau divreiz vairāk.

Par to, cik izdevīgi tas ir pašiem kolhoziekiem, īpaši nav jārunā. Piemēram, šoferis A. Jefremova ģimene par trim jēriem samaksāja aptuveni simts rubļu, bet vēlāk nopelnīja gandrīz četrus simtus. Izdevumi par barību bijuši minimāli, tā ka kolhozs iedalījis visiem māju fermu saimniekiem siena plāvas.

Kolhoza «Zarja» pieredzi pārņēmusas arī citas Maksatiņas rajona saimniecības. Šogad arī tajās pirmoreiz gūta peļņa aitkopības nozarē.

TASS korespondents

Viņi nodzīvoja tikai pusmūžu

Atmiņu tēlojums

Viņus atceros no agras bērnības. Viņi dzīvoja manā dzimtajā Babru sādžā, kaimiņos. Bieži nāca ciemos pie tēva, stāstīja par savām bēdām un neveiksmēm. Loloja sappus par izklūšanu no nabadzības, par labāku dzīvi. Viņi visi bija darba cilvēki, raduši smagi strādāt dienā. Pārpūle nelaikā salieca viņu muguras, sabēdza veselību. Kad paaugos, viņu starp dzīvājiem vairs nebija. Viņu — manu labo kaimiņu onkulu.

Pūdzu Stons pie tēva nāca visbiežāk. Viņš bija smagi slims ar diloni. Jaunībā pie Vidzemes līdsaimniekiem racis grāvjus. Sviedrains purvā nolietis uz aukstas zemes pagulēt un dabūtis šo tolaik neārstējamo kaiti. Pūdzu Stons strādāja smagu kalpa darbu, lai kaut cik tekrātu naudu un tiktu pie «sava kaktiņa, sava stūrīša zemes».

Beidzot Pūdzu Stonam seši hektāri savas zemes bija, bet vairs nebija veselības. Dažus simtus metru noejot līdz mūsmājām, viņa krūtīs gārda bez abstājas kā smēdes plēšas. Viņš istabas priekšā ilgi sēdēja uz solņa, kamēr atguva atbūti. Bieži vien tēvam teica: «Andrī, pienāks taču reiz labāki laiki, un arī mēs būsim cilvēki...».

Sos laikus Pūdzu Stons nesagaidīja. Viņa dzīvība dila, dila un beidzot izdila pavisam. Tas bija apmēram 45 gadu vecumā.

Jauns mīra arī Cēredrīvu Pīters. Kapā viņu pirms laika iedzina pārlieki pūliņi, cīņa par savas zemes plekšņa atkarošanu mežam, ko bija sākuši viņa vecēvs un tēvs.

Cēredrīvas bija ar citri izcirsts lūdums. Cik darba tas prasīja, lai mežs atkāptos un iekoptu tirumu. Prasīja lielu upuri — veselību.

Pūramolas Pīters savu viensetu un zemi atkaroja dūksnājam. Tā bija cīņa par dzīvi. Daži hektāri mazauglīgas zemes arī bija pirkti par dārgu cenu — veselību.

Pīzeli Donots tāpat cīnījās ar purvu. Un viņam šķita, ka šajā cīņā būs uzvarētājs. «Es ar savu mazo zirdziņu uzaru purvu un iekoptu zemi.» viņš zemnieciskā naivumā rakstīja tālaka aprīnka avīzē. Bet atlika vasarā uzlīt stīborākam lietum, un purvainie atkal pārplūda. Nelīdzēja nekāda grāvju rakšana. Purvs mēcās vīrsū kā lietuvēns. Cilvēku priekšā tas plekšpās tikai kolhoza laikos, kad ar ekskavatoru izraka pamatīgus grāvjus un ielika drenāžu.

Bet Pīzeli Donots kolhoza dibināšanos sagaidīja jau smagi slims un vairs ilgi nevērga. Viņa dzīve bija galā.

Viņi nodzīvoja tikai pusmūžu — mani lable kaimiņu onkuļi. Ar cerībām par labāku dzīvi.

J. GURGONS

LATVIJAS PSR. Rīgas motorrūpnīcā «Sarkanā zvaigzne» izgatavoti pirmie minitraktori «Rīga-robi-55». Tie paredzēti piemājas dārzu un sakņdārzu apstrādāšanai. Jauno mašīnu izlaide kļuvis iespējama, pateicoties rīdzinieku sadarbībai ar

lauksaimniecības mašīnu uzņēmumu «Robiks», kas atrodas Ungārijā. Vespreams pilsētā.

ATTELĀ: dizaineris Gunārs Gludiņš demonstrē jauno minitraktoru.

TASS fotohronika

Saimniecības augstā marka

OMSKA. Dēsmi tūkstoši tonnu piena, ko aizvadītajā gadā nodeva lauksaimniecības zinātnu kandidāta A. Seina vadītā eksperimentālā paraugsaimniecība «Sosnovskoje», liecina par vietējo lopkopļu augsto profesionālismu. Tik daudz pirmšķirīgas produkcijas apgabalā vēl neviens līdz šim nebija nodevis. Panā-

kumu pamatā ir gadiem ilgs saprīngts darbs selekcijā un zootehnikā. Svarīga loma bijusi ražošanas kultūras izaugsmē. Pīlīgi pamatoti var apgalvot, ka, pateicoties tādām saimniecībām kā «Sosnovskoje», apgabals sekmiīgi izpilda uzdevumus lopkopības produkcijas ražošanā.

TASS

Palīdzība vientuļiem pilsoņiem

Pašlaik rajonā dzīvo 624 vientuļi darba nespējīgi pilsoņi. Lai īstenotu partijas un valdības lēmumus, kuri virzīti uz pensionāru materiālās labklājības līmeņa paaugstināšanu, rajonā nolemtas piemaksas tiem vientuļajiem darba nespējīgajiem pilsoņiem, kuru līdzšinējā pensija bijusi mazāka nekā 50 rubļi (noteiktas piemaksas 42 personām par summu 720 rubļu mēnesī). 85 vientuļie pilsoņi nav tiesīgi saņemt pensiju, taču viņiem tādēļ no ciema un pilsētu izpildkomiteju budžeta izmaksā ikmēneša pabalstus 30 rubļu apmērā. Sociālās nodrošināšanas nodaļa ik gadus izmaksā vienreizējus pabalstus par summu, kas lielāka par diviem tūkstošiem rubļu. Kolhozi sniedz materiālo palīdzību par summu, kas lielāka nekā 165 tūkstoši rubļu gadā.

Daudzi vientuļie cilvēki jau sasnieguši sirmu vecumu un daļēji zaudējuši pārvietošanās un pašapkalpošanās spējas. Reizumis viņiem ir grūti apgādāt sevi ar pārtikas produktiem, medikamentiem. Īpaši tas sakāms par lauku iedzīvotājiem. Tek jūms, nav saskaldīta maika, izbirusi loga rūs, steldzami remontējama krāsns — tie ir jautājumi, kas ļoti uztrauc visus vientuļos cilvēkus.

Ik gadus vairāk nekā 20 rajona cilvēki iesniedz pieteikumus ievietošanai pensionātos, kas atrodas valsts apgādībā. Pašlaik pensionātā «Salenieki» dzīvo 60 vientuļie cilvēki. Par viņiem tur gādā un rūpējas. Palielinātas ēdināšanai atvēlētas normas (baro 4 reizes dienā). Pēc ārstu ieteikumiem šeit dzīvojošajiem pensionāriem noteikts diētisks uzturs. Ir medicīniskā apkalpošana, notiek kultūras pasākumi. Ja ir vēlēšanās, katrs var atrast sev tīkamāko nodarbošanos: adīt zekes un cimds, kopt istabas pukes, lasīt dailliteratūru, laikrakstus, skatīties televīzijas pārraidis. Kopš 1988. gada 1. jūlija pensionāriem palielināta naudas summa, ko viņi saņem personīgiem izdevumiem — tagad ik mēnesī 5 rubļu vietā

katram maksā 10 rubļus. Valsts pabalsta apgādā pensionāta iemītniekus ar apģērbu un apaviem. Ir atļauts lietot arī dažas personīgās mantas.

Ne visiem ir viegli šķirties no dzimtajām mājām, ciema. Un tik ilgi, kamēr vēl citu cilvēku palīdzība nav kļuvusi par spiediņu nepieciešamību, vientuļnieki par labāku tomēr atzīst dzīvot pašī savā mājā, savā kaktiņā. Šādiem cilvēkiem ir jāpalīdz.

Reizēm gadās redzēt šādu nepievēlīgu ainu: pie pussagruvušas būdiņas stāv vientuļa, bezpalīdzīga vecenīte. Tās vai citas saimniecības sociāli ekonomiskās attīstības plānā tas ir pirmais negatīvais rādītājs. Visiem taču zināms, ka nav un nedrīkst būt nekādu ierobežojumu, sniegtot palīdzību veciem ļaudīm.

Saskaņā ar PSKP CK un PSRS Ministru Padomes lēmumu «Par pasākumiem, kas veicami, lai uzlabotu vientuļo un veco cilvēku apkalpošanu» rajonā tiek organizēta sociālā palīdzība, kuru veic un vientuļie cilvēki varēs saņemt mājās. 1989. gadā plānots palīdzēt tikai tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs, — pavisam 65 cilvēkiem. Vientuļo, veco pilsoņu apkalpošanu realizēs, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts starp ciemu un pilsētu izpildkomitejām un tām personām, kuras izteikušas vēlēšanos sniegt pakalpojumus par maksu pēc aprēķina 9 rubļi mēnesī. Šīs apkalpošanas mērķis — uzņemties šefību par vientuļo cilvēku, sniegt viņam nepieciešamos pakalpojumus un konkrētu palīdzību.

Sociālās nodrošināšanas nodaļa domā, ka šajā pasākumā īpaši svarīgi būtu nodibināt un uzturēt sakarus ar darba kolektīviem, kuros vientuļie cilvēki agrāk strādājuši. Uzņēmumu un organizāciju vadītājiem sadarbībā ar arod biedrības kolektīvu būtu jāpiegriež vērība iautājumiem par veterānu, īpaši vientuļo, materiālās labklājības uzlabošanu, izlietojot šai nolūkam savus līdzekļus un iespējas. Pirm

mām kārtām jāsak ar šādu veco cilvēku uzskaiti.

Jau uzsākts celt jauno pensionātu «Aglona», kurš paredzēts 150 vietām. Celniecība norit pēc individuālā projekta. Līdz ar jaunā pensionāta nodošanu ekspluatācijā gan paaugstināsies apkalpošanas kvalitāte, tomēr cilvēku vientuļības problēma kā tāda atrisināta netiks.

Jaunais pensionāts novietojuma ziņā maksimāli tuvināts apdzīvotajai vietai (Aglonas ciematam), lai tajā dzīvojošie pensionāri nejustos izolēti no sabiedrības.

Ievēribu pelna arī vientuļo pilsoņu medicīniskā un sociālā apkalpošana, ko realizē Sarkanā Krusta komiteja.

Lai nodrošinātu vecākā gājuma cilvēkus ar lētām precēm, vadoties pēc vietējiem apstākļiem un konkrētas situācijas, jāizveido speciāla sekcija vai veikals «Preces vecākajai paaudzei», jo ne jau visi var iegādāties par mērenām cenām viņu vecumam atbilstošus apģērbus, apavus, veļu un citus izstrādājumus. Sakarā ar šo jautājumu 1985. gada 14. maijā pieņemts PSKP CK un PSRS Ministru Padomes lēmums Nr. 436. Šo problēmu palīdzēs atrisināt rajona patērētāju biedrību savienība.

Vecākiem cilvēkiem ir grūti stāvēt garajās rindās. Sakarā ar to pieņemts lēmums uzlabot padzīvojušo vientuļo pilsoņu apkalpošanu. Ar šo gadu specializētajos veikalos no viņiem pieņems iepriekšējos pieteikumus produktu iegādei.

Nemot vērā to, cik liela sociālā nozīmība ir rūpēm par vecajiem ļaudīm, iesakām darba kolektīvu padomēm, uzņēmumu vadītājiem un kolhozu valdēm veikt nepieciešamos pasākumus, lai uzlabotu šo cilvēku apkalpošanu.

I. MIHAILOVA,

rajona izpildkomitejas sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītāja

Mūzika un māksla — jaunajiem

Aizvadītajā gadā jaunas telpas saņēma Līvānu bērnu mākslas skola un pielāgotā ēka ienāca Preiļu bērnu mūzikas skolas Aglonas filiāle.

Bijušais Aglonas bērnudārzs nodots jauno mūziķu rīcībā. Pagaidām gan šeit apgūst tikai klavierspēli un teorētiskos priekšmetus, solfedžo un mūzikas literatūru, bet drīzumā, cerams, arī akordeona spēli. Pirmās iemaņas mūzikā bērniem sniedz trīs pedagogi. Ja agrāk uz Preiļiem varēja atbraukt tikai dažādi, tad tagad Aglonā māsās 43 bērni.

Jaunie mūziķi jau ir izturējuši pirmo nopietno pārbaudījumu: Preiļos kārtoja ieskaiti. Un nokārtoja to necerēti labi. Sniegta arī pirmais koncerts. Protams — bērnu vecākiem.

Pagaidām bērnu mūzikas skolas Aglonas filiālē vēl pietrūkst instrumentu, nākas izlīdzēties ar kultūras namā esošo. Bet, neskatoties uz grūtībām, jaunie aglonieši ir apņēmības pilni mācību gadu noslēgt ar koncertu kultūras namā.

Līvāniešiem ir veicies labāk. Jaunajiem māksliniekiem atvēlēta jauna ēka.

Līvānu bērnu mākslas skolā jau darbojas divi kursi. Uzreiz izveidot otro kursu ļāva daudz audzēkņu iepriekšējā teicamā sagatavotība tēlotājas mākslas studijā, kurā bērni darbojas jau vairākus gadus. Veidošanu šeit pasniedz Eleonora Pastare, zīmēšanu un gleznošanu — Ingrida Zeile, kompozīciju — Aida Rotčenkova un Inese Vilcāne, gleznošanu otrajam kursam — skolas direktore Valija Rusina.

Bērni šeit vairāk tiek orientēti uz lietišķo mākslu. Viņiem visvairāk patīk darboties ar mālu, šamotu. Cetri no skolas audzēkņiem gatavojas iestāties Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolā.

V. ROMANOVSKIS

ATTELOS:
nodarbības Preiļu mūzikas skolas Aglonas filiālē vada Dana Kaminska;
zīmēšanas nodarbībā Līvānos bērnu mākslas skolā. Vadītāja Ingrida Zeile.

J. SILICKA foto

Senie novada kultakmeņi

(Turpinājums. Sākums laikraksta iepriekšējā numurā.)

M. Grigorovičs 1926. gada 18. maijā sniedza ziņojumu, ka arī Jasmuižas pagastā (M. Grigorovičs vietu tuvāk nav norādījis) atradies «akmens ar iekalumu virsu pēc velna kājas pēdas izskata». Akmens esot saukts par Certonožku vai Vella kāju.

Trešais pēdākais, kuru izmērīja Pieminekļu valdes līdzstrādnieks, mākslinieks, tagad pensionārs Arveds Gusārs, atradies Snopstu pilskalna jeb Lielā kalna pakājē. Akmens bijis 120x180 cm liels un tajā bija levidota 4 cm dziļa un 16 cm plata cilvēka pēdas zīme.

Jau uz jaunākiem laikiem attiecināmi citi kultakmeņi ar mākslīgi veidotiem iedobumiem. Par vienu šādu akmeni Pieminekļu valdei 1928. gada 1. augustā ziņoja Rauls Snore: «Vecs ziedojumu akmens ar iedobumu. Augusts Baško akmeni atradis «Aikša kalnā» Jasmuižas pagastā. Kalns pieder Antonam Vuciņam, dzīvojošam Jasmuižas pagasta Pastaru sādžā». Bija domāts šo akmeni pārvest uz Rīgu, bet vai tas tā noticis, ziņu trūkst. Toties Pieminekļu valdes arhīvā saglabājušās liecības, ka uz Rīgu no Rušonu dzelzceļa stacijas 1931. gada 5. oktobrī nosūtīti divi citi akmens upuru trauku fragmenti. Domājams, ka tie ir seni graudberži, kuri vēlāk izmantoti kā upuru trauki. Lūk, ko par šiem akmeņiem Pieminekļu valdei rakstīja Mārtiņš Grigorovičs:

«Daugavpils apriņķī, Jasmuižas pagastā uz Pūdzī I ciema zemes uz Jašas upes labā krasta atrodas paaugsts grants kalniņš, kur pēc vecu ļaužu nostāstiem senos laikos atradies kāds liels akmens ar virsū uzliktiem diviem silveidīgiem un apaļiem blodveidīgiem akmeņiem traukiem. Veci ļaudis nostāsta, ka pie šī lielā akmens esot ticis ziedots — upurēts, un silveidīgie un apaļie trauki senatnē esot lietoti upurēšanas vajadzībām. Silveidīgo akmens upuru trauku man personīgi izdevās atrast Pūdzī I ciemā, kādas izjauktas vecas klēti-

ņas fundamenta akmeņos, bet otrs ar apaļo iedobumu akmens atrasts arī tās pašas sādžās — ciema lauka akmeņu kaudzē. Jašas upes labajā krastā, minētā grants kalniņa apkārtnē — tuvumā. Lielais akmens jau sen pirms pasaules kara ticis saskaldīts gabalos un nodots akmeņos priekš Daugavpils — Rēzeknes šosejas remonta vajadzībām. Šis grants kalniņš tautā pazīstams ar nosaukumu «Mēru kapi», kur, šo kalniņu apstrādājot, senatnē esot atrastas arī senlietas, it sevišķi kādas vecas monētas un citas lietišķas. Nostāsta ciema iedzīvotāji, ka šo kalniņu nevarot dažās vietās art, esot apakšzemes akmens krāvumi, kā kādi rindās salikti akmeņi.»

Akmeņi tēšām nonāca Rīgā un tika ievietoti Brīvdabas muzejā. Spriežot pēc ziņu kopuma un saglabātajiem fotoattēliem, šie akmeņi, šķiet, attiecas uz jaunākiem laikiem nekā pēdākajiem.

Trešā veida kultakmeņi M. Grigorovičs atrada 1927. gadā Jasmuižas pagastā Solkas ciemā: «...uz Solkas ciema iedzīvotāja Raševskā zemes (...) atrodas nevis liels akmens ar lekalnu, šķērsmēri 22,2 cm lielu apaļu caurumu; dziļumā arī 22,2 cm. Akmeņa augstums 0,45 m, platumš 0,71 m un garums 0,74 m. Akmens atrodas piekalnē pie Solkas ciema vecajiem kapiem un kādus 50 solus uz dienvidiem no upītes. Par šo akmeni veci ļaudis stāsta, ka senāk tam bijis tikai viens iekalns caurums uz virsu, bet gadus 30 atpakaļ kāds dzirnavu akmeņu kalējs izcēlis akmeni no zemes un otrajā pusē, pirmajam iepretim, kalis otru caurumu, bet kalot caurums novirzījies un akmens nebija vairs dzirnavām derīgs.»

Šāda veidi cilindriski akmeņi samērā plaši izplatīti Kurzemes un Lietuvas rietumdaļā gar Baltijas lūras krastiem. Lietuvišu arheologu izrakumi liecina, ka cilindruveida akmeņi ar cilindruveida iedobumu kā ziedokli izmantoti 16. — 18. gadsimtos. Domājams, ka arī Solku dobumakmens attiecināms uz šo pašu laiku, lai gan Latgalei šādi ak-

meņi nav raksturīgi.

Nozīmīgs ir M. Grigoroviča 1929. gadā publicētais stāstījums par kādu kultakmeni pie Ārdavas ezera: «Ordovkas (Ārdavas — J. U.) ezera rietumu krastā stāv diezgan augsts kalniņš. Veci ļaudis stāsta, ka kalniņā uz paša ezera krasta atradies kāds liels akmens trīs asis garumā, 2,5 asis platumā un 1 asi augstumā ar virsū iekaltiem 3 blodas līdzīgiem iedobumiem. Blakus akmenim atradies arī kāds liels vecs ozols. Senos laikos šurp nākuši dievus pielūgt, no kam arī šo uzkalniņu dēvē par «Dieva Lūgšanas kalnu». Vēlākos laikos pie šī akmens ikgadus Jurgu dienā, 23. aprīlī, mēdzuši laist zirgus ganībās un jājuši piegūlā, zāle bijusi jeb nebijusi. Ja nebija vēl zāles, veduši sienu līdz zirgiem, bet paši piegūlnieki salasījušies pie lielā akmens, kurinājuši uz tā uguni, kāvuši un cepuši gaiļi, cepuši olas, dzēruši alu. Ēzdam, dzerdami un dziedādami pavadījuši visu laiku līdz rītam, jo tad labi padodoties zirgi un bites. Akmens pirms kara pārdots kādam krustkalim uz vietas par 10 zelta rubliem, saskaldīts gabalos un aizvests, palikuši tikai dažādi šķabli.»

Latvijā parasti sastopami kultakmeņi ar vienu blodveida iedobumu, toties divi vai trīs šāda veida iedobumi ir retums. Tieši tāpēc Ārdavas ezera akmens ir bijis visai nozīmīgs senā kultūras piemineklis. Spriežot pēc tradīciju veida, akmens ir bijis veltijs zirgu un bišu dievam Osīnam.

M. Grigorovičs jau 1926. gada 18. maijā nosūtīja uz Pieminekļu valdi vēl kādu ziņojumu par kultakmeni Kapiņu pagastā: «Upuru akmens, kur senos laikos upurējuši. Nostāstot, ka ap akmeni kāds 10 — 15 asu apkārtnē esot melna zeme tālāki citādāka kā visur.» Pie ziņojuma nav nekādas tuvākas norādes par vietu, kur Upuru akmens būtu meklējams.

Mārtiņa Grigoroviča lielais nopelns Latgales senākās vēstures (Nobeigums 4. lpp.)

Informē 02

Kā parasti gada pēdējā mēnesī tiek izdarīts rezultātu kopsavilkums un pieņemti plāni nākamajam gadam. Ar gandarījumu var konstatēt, ka iekšlietu daļa praktiski gandrīz pilnīgi izskaudusi rupjos socialistiskās likumības pārkāpumus un turpina mērķtiecīgi pilnveidot savu darbu. Tomēr tajā pašā laikā cīņā ar noziedzību radikāls lūzums vēl nav panākts. Salīdzinoši liels vēl ir reģistrēto noziegumu un citu likumpārkāpumu skaits. Izdarīti 284 noziegumi, 192 no tiem — ar iepriekšēju nodomu, savtīgos nolūkos, varmācīgi. Ar šo noziegumu izskatīšanu nodarbojas kriminālizmeklēšana.

Ipaši daudz ir bijis mēģinājumu piesavināties pilsoņu personīgo īpašumu, t. i. zādzības. Sevišķu trausmi rada kvalificēti izdarītās zādzības dzīvokļos — kā Preiļos, tā Līvānos. Šīs zādzību veids mūsu rajonā sācis progresēt pēdējos divos gados. Pavisam izdarītas 26 zādzības dzīvokļos, no tām līdz galam atklātas nav sešas. Sāda veida zādzību varētu būt mazāk, ja ikviens dzīvokļa saimnieks parūpētos par dzīvokļa durvju izturību un pierīkotu tām sarežģītākas konstrukcijas slēdzenes. Visvienkāršāk ir nomainīt tā saucamo «celtniecības» cilindra slēdzeni pret jebkuru citu, vēlams plāksņu atslēgu. Jo sarežģītāk atmūķēt durvis, jo vairāk pēdu laundāris aiz sevis atstās.

Ja runājam par citiem noziegumiem ar dažādu sabiedriskās bīstamības pakāpi, tad lielāko daļu no tiem veido nodarījumi, kas saistīti ar automototransportlīdzekļu lietošanas noteikumu pārkāpšanu. Pavisam pieļauti 53

sāda veida pārkāpumi: par dažādas sekas izraisījušām avārijām ierosinātas 30 krimināllietas, bet par atkārtotu (vienu gada laikā) transportlīdzekļa vadīšanu iereibušā stāvoklī — 23 krimināllietas. No tā var secināt, kāda ir avārijas situācija uz lauksaimniecības rajona ceļiem. Jāteic, ka rādītāji ir ļoti slikti.

Tagad pāriesim pie konkrētiem nopietniem likumpārkāpumiem.

Pagājušā gada 19. maijā Rēzeknes rajona iedzīvotājs Aleksandrs Akmens kopā ar savu nepilngadīgo draugu S. brauca ar taksometru no Daugavpils uz mājām, t. i., uz Rēzeknes rajonu. Sasnieguši Nidermuižu, abi iereibušie pasažieri izkāpa no automašīnas un iegāja ceļam līdzās esošajā mežā, lai tur pašaudītos — Akmens nelikumīgi glabāja pie sevis medību ieroci. Tā kā nebija apgūtas iemaņas, kas nepieciešamas, lietojot ieroci, Akmens neuzmanības dēļ ievainoja savu draugu, S. tika ievainots labajā plecā. Ievainojuma sekas — pleca kaula lūzums. Pēc notikušā Akmens, būdams ļoti uztraukts, nolēma slēpt mīnētā noziedzuma pēdas, tādēļ tūlīt noslēpka viņa S., raidot uz viņu vēl trīs šāvienus. Par šo slepkavību A. Akmeni sodīja Latvijas PSR Augstākā tiesa.

30. oktobrī Pelēču ciema iedzīvotājs Bronislavs Vērdiņš, būdams iereibis un izjuzdams personīgu nepatiku pret savu kaimiņu C., nogalināja viņu ar naža dūrienu sirdī. Notikuma apstākļi pamudināja B. Vērdiņu uzbrukt un atņemt dzīvību arī otram kaimiņam — P., kurš tāpat saņēma dūrienu sirds apvidū, bet guva tikai miesas bojājumus. Rajona prokuratūra veic šī noziedzuma izmeklēšanu.

1988. gada pavasarī Rušonas ciema Snitkinu iedzīvotājs I. Daņilovs izveidoja ar vecākiem piederošo piemājas sakņudārzu elektrisko žogu, lai aizsargātu ražu no meža zvēriem. Šo žogu viņš pieslēdza elektriskajam tīklam ar spriegumu 220 voltu. 7.

oktobra vakarā kaimiņš S., iedams virzienā uz šādi iezogoto sakņudārzu no būdams iereibis, uzdūrās elektrotīklam pieslēgtajam žogam un sravas iedarbības rezultātā mira. Par nogalināšanu nejausības dēļ I. Daņilovs saukts pie kriminālatbildības.

Jāpiebilst, ka rajonā konstatēti arī citi gadījumi, kad sakņudārzus apsargā līdzīgā veidā. Mums par laimi, līdz šim no tā cietuši tikai mājlopi. Mūsu lūgums pilsoņiem — neuzstādīt šāda veida elektriskos žogus, ir taču tik daudz citu, mazāk bīstamu paņēmieni, kā atbaidīt meža zvērus no sakņudārzēm.

9. jūlijā ap pulksten deviņiem vakarā preiļieši I. Ivčenko, N. Skuratovs un N. Maksimovs iereibuši brauca ar Ivčenko piederošo automašīnu un pieļāva ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu. Šī iemesla dēļ viņus apturēja ceļu uzraudzības inspektors. Aizturētie pretojās milicijas darbiniekam, nodarot viņam vieglus miesas bojājumus. Par šo nodarījumu rajona tautas tiesa vainīgos attiecīgi sodīja.

Laikā no 1987. gada 5. decembra līdz 1988. gada 16. jūnijam Preiļu ciema iedzīvotājs J. Kivlenieks, dzimis 1965. gadā, un preiļietis V. Stolarovs, dzimis 1965. gadā, izdarīja vairākas zādzības — aizdzinusi personīgos transportlīdzekļus un izzagusi no Preiļu «Lauktechnikas» automašīnu detaļas, nodarot tādējādi lielus materiālos zaudējumus.

Agrāk sodītie kolhoza «Dzintars» strādnieki I. Medvedevs un P. Anifonovs 1988. gada 16. jūlijā, ap pulksten 23.00, budami iereibuši un savtīgu nolūku vadīti, pieļaujot dzīvību un veselību neaudraudošu vardarbību, Preiļos atklāt nolaupīja R. viņa personīgās mantas, nodarot viņam ievērojamus materiālos zaudējumus.

1988. gada 21. jūlijā pilsonis I. Stalidzāns Līvānos huligāniski izrīkojās, bez iemesla piekaujot pilsoni V.

Par septembrī izdarītajiem no-

ziegumiem — divu automašīnu aizdzīšanu no Preiļu «Lauktechnikas» teritorijas ar brīvības atņemšanu sodīts preiļietis A. Vertulis.

Daļa pilsoņu joprojām iedzīvojas, nelikumīgi izmantojot savu dienesta stāvokli. Līvānu agrokooperatīvās biedrības veikala vadītāja J. Zaharova piesavinājis zināmus naudas līdzekļus, proti, pieņēma propolisu, tūlprāt nosakot tam zemāku šķiru. Tādējādi, samalnot cenas un manipulējot ar pieņemšanas un nodošanas dokumentiem, viņa piesavinājis negodīgi iegūto naudu.

28. septembrī vairumtirdzniecības bāzes ekspeditors A. Loginovs tūlgoja spirtotos dzērienus tieši no automašīnas, bez veikala starpniecības, tādējādi pārkāpjot pieņemtos tirgošanas noteikumus.

29. oktobrī Suvorova kolhoza arodbiedrības komitejas priekšsēdētāja R. Snitko pēc pašas iniciatīvas izsniedza celāzīmi uz sanatoriju pilsoni J. Belousovi, kura nebija šīs arodbiedrības organizācijas biedrs. 70 procentus no šīs celāzīmes vērtības sedza arodbiedrība. Tādējādi R. Snitko ļaunprātīgi izmantoja savu dienesta stāvokli, radot priekšnoteikumus nelikumīgai naudas līdzekļu piesavināšanai.

Pagājušajā gadā pie administratīvās atbildības par zādzībām pašapkalpošanas veikalos sauktas vairākas personas: Tatjana Grahojska (preiļiete, dzimusi 1966. gadā) — sodīta ar 50 rubļiem, Jānis Jaudzems (Riebiņu ciema iedzīvotājs, dzimis 1940. gadā) — sodīts ar 50 rubļiem, nosūtīts piespiedu kārtā ārstēties no alkoholisma; Agriņa Skoriņa (dzimusi 1931. gadā) — sodīta ar 50 rubļiem, Albina Vilcāne, tautas izglītības nodaļas sekretāre (dzimusi 1960. gadā) — sodīta ar 200 rubļu soda naudu.

N. MAKSIMOVVS,
rajona izpildkomitejas iekšlietu daļas priekšnieka vietnieks, milicijas kapteinis

Lasītāju konference

Atzvadītā gada nogalē rajona centrālā bibliotēka rīkoja lasītāju konferenci par A. Platonova romānu «Cevengūra».

A. Platonova vārds mūsdienu lasītājam vairs nav svešs. Pēdējos gados vairākkārt ir iznākuši viņa stāstu krājumi, izdoti viņa garstāsti, kuri guvuši plašu kritikas ievēribu un izraisījuši dziļu interesi par šī savdabīgā un savrupā prozas meistara daiļradi.

Ieškātu rakstnieka filozofiskajā pārliecībā, saistot to ar izcilo zinātnieku Vernadsku un Čiževska atziņām, sniedza juriste L. Kalniņa. Savu stāstījumu viņa saistīja ar romānā izceltajām atziņām.

Romāna varoņus raksturoja D. Semjakiņa. Par rakstnieka brīvītkasim pārējojiem, saistot romānā attēlotās dzīves ainas ar mūsu valsts attīstības vēstu riskajām kolizijām, runāja V. Romanovskis. I. Sepanova ar citātiem no romāna pamatoja domu, ka rakstnieka neierastais dzīves skaņējums ir nesaraujami saistīts ar konstruktīvo un tomēr dziļi izkopto stilu.

Romāna «Cevengūra» apspriešana izraisīja dziļu klātesošo interesi. Konferencē norisi atzinīgi novērtēja V. Lāča Valsts bibliotēkas darbiniece Dz. Smi-te un D. Petrāne, norādot, ka preiļietis pirmie republikā ķērušies pie tik sarežģīta un kritiskā vēl neiztirzāta romāna apspriešanas.

Pēc lasītāju ierosinājuma kārtējā lasītāju konference bus veltīta A. Ahmatova un M. Cvetajeva, vārdu sakot, divdesmitā gadsimta krievu dzejai.

M. MACULANE,

rajona centrālās bibliotēkas lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja

Redaktora v. **L. ZENKEVIČA**

PĀRDOD pusi mājas Preiļos. Zvanīt pa tālruni 21167.

Izsakām dziļu līdzjūtību Helenai Puzakai sakarā ar TEVA nāvi.

Preiļu sakaru mezgla kolektīvs

Lai mātes mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt!
(Z. Vijupe)

Kad pāri MĀTES dzīves takai klājas smilšu un ziedu sega, esam kopā ar Valdi Smoļenski viņa illelajās bēdās.

Deju kolektīvs

Ko vairs tagad var sacīt,
Kā var mīlēt tagad?
Smiltis asarām slacīt,
Vairbūt siltākas taps...
(J. Stulpāns)

Izsakām līdzjūtību MARIJAS SMOĻENSKAS piederīgajiem, viņu pēdējā ceļā izvadot.

Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

Ābele baltā kad ziedus bārstīs, Par labo, darbīgo cilvēku stāstīs.
(M. Kuģe)

Izsakām līdzjūtību Antonam Smanam sakarā ar MĀTES nāvi. Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

Labu nakti, labu nakti
Vēlu savam tētiņam:
Lai viņam viegla gulā
Zem zālajām velēnām.
(T. dz.)

Skumju brīdī esam kopā ar Antonīnu Anspoku, no TEVA uz mīnu atvadoties.

2. iecirkņa kolektīvs

Senie novada kultakmeņi

(Turpinājums no 3. lpp.)

res pētniecībā ir seno kulta akmeņu apzināšana. Citos Latgales rajonos, ja varbūt neskaita rajonu uz dienvidiem no Rāznas ezera, seno kultakmeņu koncentrācija nav tik liela kā Aglonas apkārtnē. Domājams, ka tieši te parādās M. Grigoroviča nopelni, jo arī citos Latgales novados it kā vajadzētu būt tik pat daudzām kultakmeņiem, taču tur nebija tāda entuziasta un novada pazinēja. Jo kas nu par tiem «zabobonēm» lai interesētos? Un tā šīs senatnes pētniecībā ļoti vērtīgas ziņas varbūt jau aizgājušas zudumā, akmeņi, kuru nosaukumus un nostāstus par tiem zināja savas sādžas laudis, ieauguši krūmos vai melioratoru sastūmī kaudzēs. Bet varbūt vēl tomēr nav par vēlu? Varbūt vēl tomēr kas ir zināms? Citos Latvijas novados tieši pēdējos gados stipri aktivizējušies novadpētnieki — senu kultūrvēsturisku akmeņu meklētāji. Arī Aglonas, Rušonu un Aizkal-

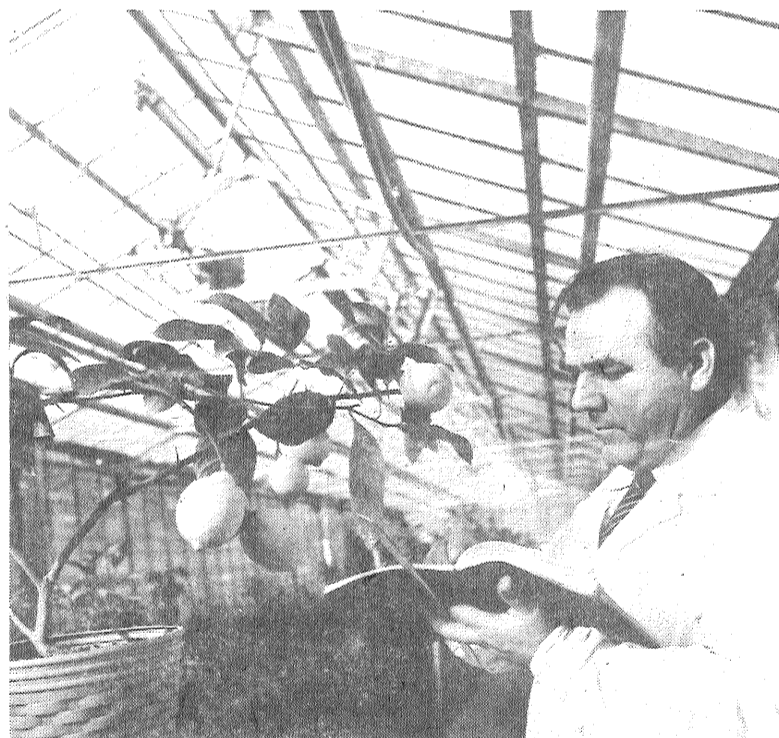
nes apkārtnē atradušies vai arī vēl tagad atrodas vairāki teiku un nostāstu akmeņi, kas gan nav uzlikojami par seniem kultakmeņiem, bet ap kuriem tāpat vijas dažādi nostāsti. Bet par tiem citu reizi.

Nobelgumā lūdzu visus lasītājus, kam būtu vēl kas sakāms vai papildināms par katru no iepriekš pieminētajiem vai arī vēl nepieminētajiem akmeņiem, neatteikties šīs ziņas piesūtīt «Leņina Karoga» redakcijai. Tā ļoti nozīmīgas būtu ziņas par to, kādā ciemā atradies Certoņozkas akmens Jasmuižas pagastā vai Upuru akmens Kapīnu pagastā. Varbūt kāds zin norādīt Solkas akmeni vai paslūstīt par tā likteni, ja akmeņš būtu gājis zudumā. Vai pēdākmeņi pie Snopstu piiskalna ir vēl atrodams? Atbildes uz šiem jautājumiem palīdzēs skaidrot, senču dzīves gudrības un uzskatus.

J. URTANS,

arheologs

Oranžērijas kolekcija

MOLDAVIJAS PSR. PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādē neseno notika starptautiskā ziedu izstāde, kurā piedalījās arī SEPP valstis. Šajā izstādē par vienu no labākajām atzīta Moldāvijas PSR Zinātnu akadēmijas Botāniskā dārza fondu oranžērijas kolekcija.

Krišnevu klāj bieža sniega sega, bet šeit viss ir zaļš. Cetrarpus tūkstoši kvadrātmetru lielā platībā, kuru no āra aukstuma pasargā stikls, atrodami vairāki nekā trīs tūkstoši dažādu sugu augu. Starp tiem ir ne mazums tropisko augu. Daudzi no tiem dabiskos apstākļos izzūd, ir reti sastopami. Audzējot puķes oranžērijā, iespējams ne tikai tās

saglabāt un ataudzēt, bet arī nodoties pamatīgiem zinātniskiem pētījumiem. Slēgtās grunts augu introdukcijas laboratorijas darbinieki šeit pēta augu bioloģiskās īpatnības un nosaka metodes, kā pielietot šīs īpatnības praksē: reti sastopamas puķes rotā Moldāvijas galvaspilsētas skverus un parkus, tās izmanto administratīvo ēku, skolu, bērnudārzu, rūpnīcu ceļu interjeru noformēšanai.

ATELĀ: vecākais zinātniskais līdzstrādnieks Semjons Lešenko nodarbojas ar tropu un subtropu augu kultūru audzēšanu istabas apstākļos.

TASS fotohronika

Mazā komponiste

TALLINA. ETA korespondents Aleksandrs Veski raksta: Mazajam Mocartam bija četri gadi, kad viņš sacerēja savus pirmos skandarbus. Meitenītei Džeinaī Suzi, kas dzīvo Tartu, — tikai trīs. Patlaban, kad viņai tikko apritējuši septiņi gadi, var teikt, ka viņa jau ieguvusi pamatīgu muzikālo izglītību. Vairākus gadus viņa mācās Tartu mūzikas skolā un ir visjaunākā skolniece, kādā tajā mācījās visos tās pastāvēšanas gados.

Patlaban Džeina vienlīdz brīvi rīkojas gan ar parastajām, gan arī ar nošu grāmatām. Viņa pati pieraksta savus mazos mūzikas šedevrus. Viņas radošajā «relasomā» ir sacerējumi «Auga bērziņš» un «Vāverīšu rīts», kas

sacerēti triju gadu vecumā. «Puķu vaisis» — trīsarpus gadu, «Gulbjī» — sacerēts piecu gadu vecumā...

«Džeina ļoti grūti dabūt prom no klavierēm,» saka viņas skolotājs Anu Antons. «Cenzdamās plašāk izpīlest pirkstus pār klaviatūru, viņa jau tagad spēlē sacerējumus, kuras ne vienmēr spēj atskaņot pat par viņu krītni vecāki bērni. Pēdējā laikā meitene pievērsusies arī vijolei. Taču es uzskatu, un Džeinas vecāki ir ar mani vienprātīgi, ka viņu nedrīkst pārslogot ar mācībām un vēl jo vairāk ar koncertiem, kaut gan apdāvinātā meitene koncertos droši vien gūs milzīgus panākumus.»

TASS — LATINFORM

„LEŅINA KAROGS“

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TALRŪNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR izdevniecībā, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. 1. nos. Iespiedloksne, Ofsetiespiedums.
Metiens 14 348 eks. (latv. val. 10 094 eks., krievu val. 4 254 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 7.